

UDENRIGSMINISTERIET

Tale til brug for udenrigsministeren ved besvarelse af REU alm. del samrådsspørgsmål AO og AP den 15. september 2022

[Justitsministeren taler først.]

Tak for ordet og tak for samrådsspørgsmålene.

Spørger [Karina Lorentzen] har i to samrådsspørgsmål [AO og AP] bedt mig om at *”redegøre for, hvordan nuværende eller tidligere embedsmænd ansat i Udenrigsministeriet har medvirket til at lægge et hårdt pres på Københavns Politi i forbindelse med officielle besøg fra Kina”, og ”redegøre for, hvordan regeringen vil sikre, at der ikke igen opstår en situation, hvor Udenrigsministeriets og PET’s ageren er med til at skabe rammerne for, at Grundloven bliver brudt af Københavns Politi i forbindelse med officielle besøg.”*

Jeg vil gerne indlede med at understrege, at Kommissionens kritik af forløbet omkring Udenrigsministeriets og andre myndigheders håndtering af de officielle besøg, gør indtryk. Det er en kritik, vi tager til efterretning og fortsat handler på. Jeg kan i øvrigt tilslutte mig justitsministerens bemærkninger i forhold til konsekvenserne for vores grundlæggende rettigheder og værdier.

Udenrigsministeriet har fulgt – og følger løbende op – så alle medarbejdere kender de retlige rammer og embedsmandspligter, der er gældende for ministeriets arbejde – også i forbindelse med officielle besøg.

I forhold til besvarelse af det første spørgsmål er det selvfølgelig Tibetkommission II's beretning, der udførligt gengiver forløbet om de enkelte officielle besøg.

I forlængelse af justitsministerens grundige gennemgang vil jeg imidlertid gerne fremhæve følgende fra beretningen om Udenrigsministeriets rolle.

Som det også blev nævnt af justitsministeren finder Kommissionen, at Udenrigsministeriet ved sin videreformidling af de kinesiske ønsker over årene lagde et betydeligt pres på PET for, at det så vidt muligt blev forhindret, at den kinesiske delegation så eller hørte anti-kinesiske demonstrationer og meningstilkendegivelser.

Kommissionen fremhæver derudover, at Udenrigsministeriet ikke kommunikerede med Justitsministeriet, men direkte navnlig med PET, og også med Københavns Politi, som er myndigheder under Justitsministeriet, og Udenrigsministeriet kommunikerede løbende med relativt lavt placerede politiuddannede medarbejdere i disse myndigheder.

Desuden finder kommissionen det særdeles kritisabelt, at Udenrigsministeriet i konkrete tilfælde aktivt ved konkrete besøg tilskyndede til og samarbejdede om, at anti-kinesiske demonstrationer og meningstilkendegivelser i strid med beskyttelsen af forsamlings- og ytringsfriheden i grundlovens paragraf 77 og paragraf 79 samt den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 10 og 11 blev forhindret af Københavns Politi.

Når jeg startede med at sige, at Kommissionens kritik gør indtryk, så er det ikke mindst disse punkter vi tager til efterretning, handler på og fastholder opmærksomheden på fremadrettet.

Som besvarelse på det andet spørgsmål skal jeg indledningsvis gentage, at vi har taget kommissionens kritik til efterretning – både den specifikke i forhold til Udenrigsministeriet og i forhold til øvrige myndigheder.

De omtalte besøg ligger efterhånden en del år tilbage, og Udenrigsministeriet har lært meget af de afdækkede forløb og har iværksat tiltag siden da. Helt som vi også har hørt foretaget på Justitsministeriets område.

Udenrigsministeriet har et stort fokus på udbredelse af god embedsmandsadfærd og kendskab til de gældende retlige rammer.

Allerede efter Tibetkommissionens første beretning i 2017 tog Udenrigsministeriet skridt til at udbygge alle medarbejderes kendskab til grundlæggende embedsmandspligter som blandt andet beskrevet i Kodex VII [syv].

Det er obligatorisk for alle medarbejdere at modtage læring om de centrale embedsmandspligter. Derudover kan jeg nævne, at uddannelse i embedspligterne er en fast del af forløbet for alle nye medarbejdere i Udenrigsministeriet, ligesom det genopfriskes i forbindelse med udstationering af medarbejdere.

De enkelte chefer måles i dag på, om deres medarbejdere har gennemført det obligatoriske kursus.

Jeg kan også oplyse, at læringen fra Tibetkommissionen er integreret i Udenrigsministeriets tilgang til officielle besøg fra udlandet. Der indarbejdes en præcisering af ansvarsfordelingen og arbejdsgangene i Udenrigsministeriets procedure for planlægning og afvikling af besøgene. Det skal sikre entydig kommunikation med blandt andet øvrige myndigheder.

Udenrigsministeriet er med andre ord allerede godt i gang med at følge op, og vi vil fortsætte med det arbejde.

---o0o---

Sammenfattende vil jeg gerne understrege, at jeg har fuld tillid til Udenrigsministeriets initiativer og Udenrigsministeriets medarbejdere.

Tak for ordet.